

Merknadsskjema – planoppstart

Plannavn	E16 og Vossebanen, Arna – Stanghelle. Reguleringsplan for tunnelstrekningen Takvam – Trengereid.
Arealplan-ID	72030000
Saksnummer	
Utarbeidet av	Fellesprosjektet Arna-Stanghelle (FAS), olalof
Sist revidert	07.04.2026

Nr.	Avsender	Hovedpunkt i merknad/uttalelse	Forslagsstillers kommentar
<u>Private merknader:</u>			
1	Svein Rune Herland Bergås Terrasse 38 3057 SOLBERGELVA Gnr/bnr 277/1 02.01.2026	a. Innsender er bekymret for vannforsyningen og spør om FAS har registrert eksisterende borehull (vannforsyning) på eiendeommen 277/1. Dette er felles for fire husstander. Borehullet ble etablert etter at husstandene mistet vannforsyningen da en ny tunnel for jernbanen ble etablert	Tatt til orientering FAS har 02.02.2026 svart innsender at borehullet er registrert, og at reguleringsplanen ikke vil endre situasjonen i forhold til vedtatt statlig plan fra 2022. Avstanden fra borehullet til sannsynlig plassering av ny jernbanetunnel vil fortsatt være over 300 meter. Forhold rundt borehull vil bli vurdert og undersøkt nærmere når prosjektering av ny tunnelløsning er klar, og før utlysning av kontrakter. Nye borehull blir etablert for FAS sin regning dersom det blir nødvendig.
2	Øystein Herland Herlandsvegen 49 5264 GARNES Gnr/bnr 278/9 og 12 14.01.2026	b. Innsender har ingen innsigelser til planoppstart for utvidet tunnelkorridor, forutsatt at det ikke berører innmeldt borehull for vann til Gnr/bnr 280/9 og 12. Ønsker bekreftelse på dette	Tatt til orientering FAS har 23.02.2026 svart innsender at borehullet ikke ser ut til å være registrert i NGU, men at prosjektet noterer seg dette. Ny reguleringsplan vil i dette området ikke i vesentlig grad kunne endre på situasjonen i forhold til vedtatt statlig plan fra 2022. Forhold rundt borehull vil bli vurdert og undersøkt nærmere når prosjektering av ny tunnelløsning er klar, og før utlysning av kontrakter. Nye borehull blir etablert for FAS sin regning dersom det blir nødvendig.
3	Robert Skaar Brakeveien 29A 5141 Fyllingsdalen 10.03.2026	Innspill er mottatt per epost etter høringsfristen, men likevel relevant og derfor medtatt. Innsender stiller spørsmål ved om FAS er kjent med følgende forhold nær Risnes: c. I Glamregjelet er det tidligere registrert en sjelden og verneverdig moseart opp til 300 moh., og innsender spør om FAS tunneler vil påvirke vann- og vekstforhold på terrengoverflaten i Glamregjelet.	Tatt til orientering Punkt c: Konsekvenser for den aktuelle moseforekomsten er ikke spesifikt vurdert eller omtalt i konsekvensutredning (KU) for opprinnelig statlig reguleringsplan. FAS vil her peke på at det er rundt 70 meter overdekning fra planlagt ny vegtunnel til overflaten i Glamregjelet. Vegtunnelen vil ha strenge innlekkasjekrav, og vi vurderer det som svært lite sannsynlig at vegtunnelen vil kunne påvirke vann- og vekstforhold for mose på terrengoverflaten. Vi viser også til at den eksisterende E16 Risnrstunnelen ligger helt i overflaten ved Glamregjelet. Ny jernbanetunnel (som denne planen omhandler) vil med flytting sørover ligge enda mye lenger unna Glamregjelet enn i opprinnelig plan.

		d. I forbindelse med Risnes kalkgruver finnes det flere lite kartlagte gruveganger med inngang nede ved dagens jernbane. Innsender lurer på om disse kan komme i konflikt med FAS tunneler.	Punkt d: FAS er klar over at gruvesystemet ved Risnes kalkgruver ikke er fullstendig kartlagt, men har ut fra gamle gruvekart vurdert at det er den såkalte «Stoll3» som ligger i en høyde (ca 80 moh) og har utstrekning som gjør at den ligger i nærheten av FAS-tunnelene. Stoll3 er innmålt og scannet helt inn til enden, og jernbanetunnelen flyttes nå enda lenger mot sør at det ikke lenger er konflikt. Gruveinngangene som innsender viser til ligger lavere (ca. 50moh) og det er lite trolig at disse er går like langt sørover som stoll3. Innmåling av gruveganger er krevende og risikofylt. En liten restrisiko for å treffe på ukjente gruveganger i anleggsfasen må FAS håndtere dersom det skulle oppstå.
Høringsinstanser:			
1	Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) Postboks 2014 3103 TØNSBERG 05.01.2026	DSB har sendt automatisk merknad, og viser til at spørsmål rundt samfunnssikkerhet er delegert til Statsforvalteren å uttale seg om. Statsforvalteren har ikke gitt uttale til varsel om oppstart. Unntak er saker som kommer inn under storulykkeforskriften Da skal DSB involveres direkte.	Tatt til orientering FAS har 20.02.2026 sendt henvendelse til Statsforvalteren med spørsmål om DSB her må involveres direkte. Statsforvalter har 24.03.2026 svart: <i>Vi legg til grunn at vi som regional sektorstyresmakter rett og plikt til medverknad på vanleg måte, jf. plan- og bygningslova § 3-2 (med unntak av at vi ikkje vil ha formell motsegnrett sidan det er ein statleg plan). Planutkastet skal såleis sendast på høyring til oss.</i> FAS legger med dette til grunn at Statsforvalter ivaretar DSB sitt ansvarsområde ift. samfunnssikkerhet.
2	Bergen brannvesen Postboks 7700 5020 BERGEN 20.01.2026	Bergen brannvesen forutsetter at planområdet tilrettelegges for brannvesenets kjøretøy, samt tilstrekkelig slokkevannskapasitet. Tilkomst for brannvesenet må ikke forringes til eksisterende bebyggelse i og rundt planområdet. Eventuelle veier og oppstillingsplasser over betongdekke/parkeringsgarasje må merkes tydelig for maks belastning. Skiltplan må utarbeides.	Tatt til følge Sammenlignet med vedtatt opprinnelig statlig reguleringsplan plan vil endring av tunneltraseen for jernbane mellom Takvam og Trengereid ikke påvireke noen av forholdene Bergen brannvesen påpeker. FAS vil gjennom hele prosjekteringsfasen og obligatoriske prosesser for tunnelsikkerhetsgodkjenning ha dialog med brannvesenet om løsninger og tilrettelegging i tunnelsystemet, også i anleggsfasen. Løsninger for brannsikkerhet vil derfor ivaretas gjennom prosjekteringsfasen, og er i liten grad spørsmål og detaljer som kan fastlegges i reguleringsplan. Prinsipløsninger i gjeldende opprinnelig statlig plan vil her gjelde selv om tunneltraseen forskyves.
3	Bergen kirkelige fellesråd	Bergen kirkelige fellesråd understreker at reguleringsplanen ikke må føre til endringer som har betydning for Takvam kapell (status som kirke) eller Takvam kirkegård	Tatt til følge Sammenlignet med vedtatt opprinnelig statlig reguleringsplan plan vil endring av tunneltraseen for jernbane mellom Takvam og Trengereid ikke gi endringer i forhold til Takvam kapell og Takvam kirkegård. Avstand fra tunnel og ut i dagen vil her vere omtrent den samme.

4	Vestland fylkeskommune Postboks 7900 5020 BERGEN	<p>a. Vestland fylkeskommune (VLFK) har ikke vesentlige merknader til varsel om oppstart av planarbeidet.</p> <p>b. VLFK minner om at regionale planar skal legges til grunn for planarbeidet, og viser særlig til Regional plan for klima 2022-2035 og Regional plan for Vassforvaltning.</p> <p>c. VLFK legg til grunn at planen ikke blir vesentlig endret fra det som er konsekvensutredet og godkjent i hovedplanen, og at virkninger blir gjort rede for i planomtalen.</p> <p>d. VLFK har ingen merknader i forhold til kulturminne på nåværende stadium i planprosessen.</p> <p>e. VLFK har ingen merknader knyttet til infrastruktur/veg da planen ikke berører fylkesveg.</p>	<p>Tatt til følge FAS vil i planomtalen gjøre rede for virkninger av planen, også sett opp mot regionale planer som Regional plan for klima 2022-2035 og Regional plan for Vassforvaltning.</p>
5	Bergen kommune Byrådsavdeling for byutvikling Postboks 7700 5020 BERGEN	<p>Høringsuttalelse er vedtatt i byrådet sak 1019/26.</p> <p>Byrådet viser til at FAS er et av de viktigste samferdselsprosjektene å nå realisert for bystyret, jf. høringsuttalelse til gjeldende Nasjonal transportplan 2025–2036, vedtatt i bystyremøte 21.06.2023 i sak 227/23. Det er derfor svært positivt at prosjektet nå har kommet over i utbyggingsfasen.</p> <p>Forslag til justert geometri inne i tog tunnelen fremstår som lite konfliktfylt og kan ha flere positive effekter, herunder reduserte byggekostnader og klimagassutslipp, bedre og kortere rømningsystem og økt avstand til Risnes kalkgruve.</p> <p>I det videre plan- og byggearbeidet oppfordres det til fortsatt å søke optimaliseringer som i størst mulig grad skåner lokalbefolkningen.</p> <p>Bergen kommune vurderer det som fornuftig å fremme en supplerende reguleringsplan for å utvide mulighetsrommet for tunneltrasé mellom Takvam og Trengereid. Det videre planarbeidet vil avklare om alternativ jernbanetrasé er hensiktsmessig å realisere.</p>	<p>Tatt til følge FAS vil i viderte planlegging søke optimaliseringer som i størst mulig grad skåner lokalbefolkningen, og er videre glad for at Bergen kommune prioriterer prosjektet og deltar aktivt i planarbeidet som gjennomføres iht. §3.7 i Plan og bygningsloven.</p>

	<p>Aktiv involvering av Bergen kommune i diskusjoner om løsninger og dokumentutarbeidelse vil kunne styrke både prosessen og sluttproduktet. Det er derfor positivt at det er etablert et godt samarbeid og at partene har inngått samarbeidsavtale for planarbeidet.</p> <p>Bergen kommune vil prioritere reguleringsplanarbeidet høyt og er innstilt på å bidra med nødvendige fagressurser for å sikre en effektiv fremdrift. Fremleggelse av planforslag til politisk behandling vil bli gitt høy prioritet.</p>	
--	--	--

Merknadskart

- a.** Svein Rune Herland, Bergås Terrasse 38, 3057 SOLBERGELVA, Gnr/bnr 277/1
- b.** Øystein Herland, Herlandsvegen 49, 5264 GARNES, Gnr/bnr 278/9 og 12
- c.** **d.** Robert Skaar, Brakeveien 29A, 5141 Fyllingsdalen
- a.** Bergen kirkelige fellesråd

